

ning til at tænke netop over den Ting. Allerede fra sidste Sommer og lige ned til den seneste Tid, ser vi, med hvilken Opmærksomhed Udlandets Aviser af nogen Betydning følge den danske Stats Bevægelser og føre Intriger derhen til. Jeg gaar ud fra, at det er aldeles ubegrundet, fuldstændig grundløst. Der rettes i de udenlandske Blade Mistænkeliggjørelser mod Landets øverste Myndigheder, som ere af en saa præf. Bestaffenhed, at man vel egentlig gjerne kan sige, at de dementere sig selv, men ikke desto mindre er det en Ulykke, tror jeg, ubehageligt i alt Fald, at se, at Danmark spiller en saadan Rolle i en saa farlig Tid som den nærværende. Jeg synes i det Hele, at det mere og mere bør prædikes her i Landet, at Danmark er et meget, meget lille Land, at det er et Land, som ikke fra Naturens Haand har nogen som helst Punkt, som afgiver noget Værn af Betydning, et Land, som ikke kan sammenstilles hverken med Schweiz eller flere andre af de europæiske Smaa-stater, som man i Reglen nævner i Forbindelse med det, og derfor tror jeg, at det bedste Værn for Danmark i Virkeligheden under alle Omstændigheder ligger i, at Danmark ophører at tænke paa at følge med som Krigsmagt, giver sig til for Alvor at tænke paa at være neutralt og giver sig til jævnt hen at arbejde paa at gjøre Tilstanden her i Landet saa hyggelig som mulig, at brede den almindelige Oplysning ud til saa Mange som mulig, og søge at gjøre Livet for vore Indbyggere her i Landet saa behageligt og tiltalende som mulig. Jeg tror, at vi derigjennem reise det bedste Værn, der efter Omstændighederne kan reises. Jeg udtaler ikke, at det er et absolut eller fydbestgjørende Værn. Nei! tværtimod, det vilde være ganske overordentlig behageligt, om Danmark var saa stort og mechtig, at det, naar det saae sin Fjende, kunde sætte Haardt mod Haardt og byde ham Braaden. Der er ikke noget særlig Glædeligt deri, men tværtimod noget Sørgeligt i at høre til en lille Stat, men man bør da gjøre sig en lille Stats Lebesæt, de Vilkaar, under hvilke den maa leve, fuldstændig klare. Naar nu Danmark skal reddes ad den ene eller den anden Vej, forekommer det mig, at set fra det Standpunkt, har de sidste Mars Regimente her i Landet været i høj Grad uheldigt. Hele dette Styresæt, hele denne Maade at bygge Fæstning paa Trods af et enkelt Ting og saa bagefter lade sig rose i Bladene, i sit Partis Blade, fordi man har handlet paa Trods af Folkethinget og derved haanet den almindelige Befolkning, fordi der ingen Ting kan gjøres mod en saadan Handle-

maade, tror jeg ikke er den rigtige Maade, hvorpaa man støtter et Folks Modstandskraft, hvis den Ulykke skulde passere vort Land, at en fremmed Stat skulde angribe os. Jeg tror, at man ad den Vej bringer ganske andre Tanker ind i Landet, Tanker, som ere farlige for den nationale Selvstændighed, at man derved bringer Ting ind, som kunne ødelægge vor Nation og tilintetgjøre dens Modstandskraft, som vi skulle bygge paa, som vi skulle holde os til, hvis en Ulykke kom over os og Landet blev inorporeret. Jeg tror, at ligesom i sin Tid Svenskerne okkuperede hele Landet, men lode Kjøbenhavn ligge, saaledes vil det ogsaa gaa, naar Tyskerne eller en anden Stat kommer. De tage Landet og lade Kjøbenhavn ligge, indtil det falder af sig selv, og saa tror jeg, at vi igjennem disse Foranstaltninger ville have brudt vor Modstandskraft, ville have tilintetgjort det, vi skulde bygge paa. Vi ville derigjennem og igjennem hele det Styresæt, der har været, have bevirket, at vort Folk ikke er opdraget til at bekæmpe de Vanskeligheder, som komme frem, hvis Landet kommer under en fremmed Magt. Det er netop det mest Sørgelige og mest Beflagelige, forekommer det mig, ved de senere Mars Politik her i Landet, at der er en jævn fremadskridende og ret omfattende Medbrydelse af de Egenstaber, som jeg netop tror skulle danne et Folks Modstandskraft gennem Tiderne. Jeg synes, at en jævnt fremadskridende — ja, jeg vil ikke bruge saa stærkt et Udtryk som Forraadnelse — men en snigende Sygdom, som er kommen ind i al dansk Liv i de senere Aar, en snigende Sygdom, som er fremtaldt ved, at vi hverken lægge vor Politik eller vort Hærvæsen eller vort Liv i det Hele an efter de Midler, vi have, og efter de fattigste tilstedeværende Forhold. Der er dette Misforholds Evne og det Maa, vi stille op, som jeg, naar det ikke var, fordi der knyttede sig en Tanke dertil om noget Uærligt, gjerne vilde kalde Svindel; efter min Mening forudsætter forøvrigt Svindel ikke, at man, naar man svindler, behøver at være personlig uredelig. Der er mangen en Svindler, der fuldt og fast er overbevist om og tror paa sine egne Planer, uaagtet de ere vilde, skadelige og ikke paa nogen Maade kunne bære sig. Det Karakteristiske paa det Omraade, vi her have for, har nemlig i Almindelighed, forekommer det mig, været en fuldstændig Misforstaaelse af Landets Stilling og dets Evner, og denne Svindel er det, jeg er bange for. Det er for at modarbejde den, for at Befolkningen ikke skal sætte sin Lid til og søge sit Værn i Noget, der ingen Ting er, at jeg